

Professionele financieringsaanvraag noodzakelijk voor succes klein krediet

Microbedrijven, ruim 90% van het mkb, worstelen met financiering. Ondanks het feit dat de kredietwaardigheid van deze groep ondernemers met minder dan 10 fte sterk is verbeterd, zo blijkt uit big data van SRA Branche in Zicht, is het aantal toegewezen financieringen sterk afgenomen. Indien er geen oplossing komt voor financierbare ondernemers met groeipotentie met een kredietaanvraag tot € 250.000, dreigt een groeiplafond voor het Nederlandse mkb. Dinsdag 20 februari 2018 hebben vertegenwoordigers van financierend Nederland op uitnodiging van SRA gebrainstormd over mogelijke oplossingen.

Veel afwijzingen

Uit de Financieringsmonitor 2017 blijkt dat ruim 25% van de microbedrijven zich heeft georiënteerd op financiering, waarvan 71% tot aanvraag is overgegaan. Hiervan is 39% afgewezen. Van het grootbedrijf is slechts 4% afgewezen. Het gemiddelde bedrag waarop een mkb-bedrijf zich oriënteert, bedraagt € 500.000; dit varieert van € 100.000 door microbedrijven, € 300.000 door kleine bedrijven tot € 1,5 miljoen door het middenbedrijf. Het financieringsbeleid zou meer moeten worden afgestemd op de groep die met een klein krediet zou kunnen groeien en onterecht de weg naar financiering niet vindt, aldus het netwerk van betrokkenen: overheid (Ministerie van EZK, KvK, Brainport Network, Financieringspoort), MKB-Nederland, banken, financieringsplatform Xattu en SRA-accountants.

‘Goeden lijden onder de slechten’

Nederland heeft in vergelijking met onze omringende landen een andere samenstelling van het mkb, met veel microbedrijven. Deze ondernemers hebben onvoldoende kennis van financieringsaanvragen. Een deel van de afwijzingen is terecht, zo geven alle partijen in de discussie aan. Echter, de goeden hebben te lijden onder de zwakken. Startende en snelgroeiende ondernemers, innovatieve scale ups met weinig buffervermogen, hebben hier bijvoorbeeld last van. Deze worden daardoor na afwijzing van een financieringsaanvraag regelmatig overgenomen of vertrekken naar het buitenland.

Gevolg: vertragingseffect op investeringen

In Nederland ontstaat een vertragingseffect op investeringen als gevolg van deze beperkte toegang tot externe financiering. Uit het Jaarbericht ‘Staat van het MKB 2017’ komt een soortgelijk beeld naar voren: de economische groei wordt geremd door een toenemende mismatch op en ‘verkrapping’ van de arbeidsmarkt, en door de beperkte groei van de productiviteit. Veel ondernemers verkrijgen de gewenste financiering niet en geven dit op als belemmering voor het realiseren van groei. Er ontstaat een tweedeling van ‘sterke groeiers’ en ‘de rest’. Dit is ook het beeld wat uit de BiZ-database (Branches in Zicht 2017) naar voren is gekomen, met vergelijkende financiële data van het mkb in meerdere jaren.

‘Kwaliteit financieringsaanvraag voldoet niet’

De terughoudendheid van financiers, met name banken, zit volgens hen in de eerste plaats in de financierbaarheid van kleine ondernemers. Deze is risicovoller en levert vanwege de beperkte omvang van het krediet weinig op. Goede informatie - een gedegen financieringsplan – ontbreekt en is er een mismatch tussen vraag en aanbod. De KvK ervaart dat kleine ondernemers die een krediet aanvragen tussen € 50.000 en € 250.000 zich niet verder oriënteren na een eerste afwijzing. Zij

vinden het lastig om hun business case op overtuigende wijze te presenteren aan financiers, en investeren nauwelijks in een adviseur of coach om hen hierbij te begeleiden. Ze hebben hiervoor de financiering niet, de hoogte van het gevraagde krediet is beperkt en zo is de cirkel rond: de bank wil zekerheid en investeert niet in buffervermogen, de transactiekosten voor kleine kredieten zijn voor de bank naar verhouding hoog en de ondernemer presenteert een financieringsaanvraag die niet aan de voorwaarden voldoet vanwege gebrek aan kennis en begeleiding. Na afwijzing belanden de investeringsplannen in de ijskast. Slechts 1% maakt gebruik van alternatieve financiering. Gestapelde financiering, BMKB of Qredits zijn vaak geen alternatief omdat hiervoor dezelfde zekerheden worden gevraagd.

Goede begeleiding financieringsaanvraag

De oplossing lijkt dus voor een groot deel in de kwaliteit van de financieringsaanvraag te liggen en de begeleiding van de ondernemer hierbij en niet aan de beschikbaarheid van kapitaal. SRA-voorzitter Paul Dinkgreve pleit daarom voor het uitbrengen van financieringsvouchers: het ministerie van EZK zou deze beschikbaar moeten stellen aan gespecialiseerde adviseurs en accountants, die de businesscase objectief kunnen beoordelen, de financieringsaanvraag kunnen begeleiden en finetunen en deze samen met de ondernemer bespreken bij de financier. Vakkundig inzicht is noodzakelijk om aan de noodzakelijke zekerheden te kunnen voldoen en te beoordelen welke financiering passend is. SRA-accountants beschikken naast financiële kennis ook over Branche in Zicht (SRA BiZ): een vergelijkende database met 160.000 jaarrekeningen waarmee de betreffende ondernemer gebenchmarkt kan worden, bijvoorbeeld als het gaat om kredietwaardigheid. De beschikbaarheid van data is voor de banken een belangrijke randvoorwaarde. Interessant volgens de deelnemers zou zijn om vanuit de database meer inzicht te krijgen in de samenstelling van het vermogen van kleine ondernemers, met name de herkomst hiervan. Verzoek van de groep aan het Ministerie van EZK is om in de volgende Financieringsmonitor nog gedetailleerder uitvraag te doen naar de redenen van afwijzing bij kredieten tot € 250.000.

Samenvattend

Uitkomst van het overleg op 20 februari is dat financiering van kleine kredieten voor alle partijen een uitdaging is. Het belang om de kredietkraan open te houden is groot voor de Nederlandse economie. Goede randvoorwaarden om de investeringen van micro-ondernemingen met groeipotentie te stimuleren zijn dus noodzakelijk, vanuit de ondernemer, zijn netwerk en de overheid. Er is voldoende liquiditeit in de markt en de kennis om de ondernemer te begeleiden is ruimschoots aanwezig, ook data-gedreven. Vanwege de begrijpelijke terughoudendheid bij kredietverstrekkers is het belangrijk om een gespecialiseerde adviseur, accountant of coach in de arm te nemen om hiermee de kwaliteit van de aanvragen te verbeteren. Het is belangrijk dat hiervoor in de toekomst een oplossing komt die dit faciliteert, voor de groep ondernemers die nu onterecht 'achter het net vist'.

Eind 2017 zijn resultaten van SRA-BiZ bekend gemaakt over de kredietwaardigheid van het mkb, gelijktijdig met de Financieringsmonitor van Panteia in opdracht van het Ministerie van EZK. De uitkomst: de financiering van microbedrijven is een groot probleem is, met een mogelijke rem op de economische groei in 2018 als gevolg. Hierop heeft een netwerk van betrokkenen, overheid (Ministerie van EZK, KvK, Brainport Network, Financieringspoort), MKB-Nederland, banken, financieringsplatform Xattu en SRA-accountants, nu de handschoen opgepakt met als doel Nederland een goed functionerend financieringslandschap te bieden.